

ХРОНІКА

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА

У ЛЬВОВІ.

Справозданє за місяці: май—серпень.

ЗМІСТ: Засідання Виділу. Засідання секцій (І. Кривецький — Неоправдані докори. Ол. Назарійв — Етнографічна територія угор Українців. Др. І. Франко — Сліди Русинів у Семигороді в XI—XVI ст. К. Широцький — Дещо з української творчости артиста маляря Тропінїна (1776—1857). М. Грушевський — Нові конструкції початків словянського і укр.-руського життя. Я. Біленький — Угро-руські літописні записки. М. Зубрицький — Канонічна візитація парохії Ріпник в коросн. деканаті в 1780 р. Др. І. Франко — Празник святого Спаса Др. Д. Лукіянович — Спірні і сумнівні питання в життєписи О. Ю. Федьковича. М. Возняк — Із за куліс віденського „Вістника“ і „Зорі Галицької“. Др. Іл. Свенціцький — Про українські народні похоронні голосіння. — Засідання комісій. — Справозданє з бібліотеки. — Справозданє з музею — Нові видання Товариства.

Засідання Виділу.

В в а с. д н я 10 м а я.

1) Принято до відомости, що голова проф. М. Грушевський зложив від Товариства на домовину дійсного члена П. Житецького в Києві вінець, а вдові кондоленцію і промовляв на похороні.
2) Принято до відомости справоздання книгарень у Києві і Харкові і сконстатовано зовсім нормальний їх розвій. З уваги на те постановлено в недовзі заснувати ще одну нову філію. 3) Постановлено скликати загальні збори на 5 червня, о 4. години по полудни зі звичайним порядком дневним. 4) Признано: а) Ма-

кеймови Гехтерови в Києві 500 кор. підмоги. 6) Дру Юліянови Гірнякови у Львові 500 кор. зворотної підмоги на виїзд для студій за границю. 5) Ухвалено надрукувати виїмково працю дра Ю. Гірняка по німецьки в числі 450 примірників і з того дати йому на власність 15 примірників. 6) Постановлено повідомити фільольогічну секцію, щоби друкувала твори М. Шашкевича у „Збірнику“ секції, коли не хоче випускати їх звичайною правописю. 7) Признано д. Вол. Дорошенкови двомісячну відпустку, числячи її від 19 цвітня. 8) Постановлено закупити для музею вишивки від д. Андрусевича.

VI зас. дня 28 мая.

1) Постановлено числити гонорар за праці, друковані в „Укр. руській Бібліотеці“, в відношеню $\frac{5}{8}$ до формату „Записок“. 2) Признано постійним співробітником бібліографічного відділу „Записок“ 200 кор. 3) Заіменовано д. Ів. Джиджору заступником бібліотекаря з платнею 120 кор. місячно. 4) Принято до відомости секретарське й рахункове справозданє за 1910 р., призначене для загальних зборів. 5) Признано д. Мих. Мочульському підмогу на поратованє здоровля в квоті 500 кор. 6) Принято до відомости, що чистий дохід із академії, уладженої в честь пам'яті Т. Шевченка, виніс 391.86 кор. Сі гроші постановлено передати на будову пам'ятника в Києві. 7) Постановлено закупити до музею збірку глиняного начиння зі Старих Кут. 8) Принято одного нового члена.

VII зас. дня 2 червня.

1) Принято умову друкарні з д. Ант. Крушельницьким у справі друку й накладу його читанок для гімназій. 2) Постановлено відступити безплатно „Медичній Громаді“ у Львові вибір книжок до номінальної вартости 100 кор. 3) Принято одного нового члена.

VIII зас. дня 5 червня.

1) Справджено повновласти заграничних членів, прислані для заступства їх на зборах, і постановлено предложити їх загальним зборам. 2) Затверджено дійсними членами в фільольогічній секції: а) Константина Михальчука, звісного українського язикознавця в Києві. б) Миколу Петрова, вислуженого професора духовної академії в Києві.

ІХ зас. дня 7 червня.

1) Виділ уконституував ся так:

М. Грушевський, голова і референт наукових видаць.

Гр. Пежанський, заст. голови і технічний референт камениць

В. Гнатюк, секретар.

І. Джицжора, заст. секретаря.

В. Козловський, касієр, маґазинєр і референт рахункового діловодства.

В. Охримович, контролєр.

С. Томашівський, референт друкарні і переплетні.

М. Мочульський, референт книгарні.

О. Роздольський, референт бібліотеки й музея.

Ф. Евин, референт правних справ.

2) Покликано до Виділу на час неприсутности д. М. Мочульського заступника дра Ф. Евина, а заступство реферату книгарні передано на той час дру С. Томашівському. 3) Вибрано нові адміністративні комісії так:

Комісія для заряду каменицями:

Ф. Евин. В. Козловський. Гр. Пежанський.

Друкарняна комісія:

В. Козловський. В. Охримович. С. Томашівський.

Книгарняна комісія:

В. Козловський. В. Гнатюк. М. Мочульський.

Бібліотечна комісія:

В. Гнатюк. В. Козловський. О. Роздольський. С. Томашівський.

Комітет заряду фондом літератів:

В. Гнатюк. М. Грушевський. І. Кокоруда. І. Франко

4) Принято бюджет наукових видаць і адміністрації в такіх висоті:

Записки, 6 кн.	.	.	.	.	16.300 кор.
Збірники секцій, 3 кн.	.	.	.	.	8.700 "
Укр. р. Архів, 1 кн.	.	.	.	.	2.700 "

Студії з поля сусп. наук, 1 кн.	2.700 кор.
Укр. руська бібліотека, 1 кн.	3.500 "
Жерела і Памятки, 2 кн.	5.000 "
Етногр. Збірник, 2 кн.	5.000 "
Матеріали до укр. етн., 1 кн.	3.000 "
Матеріали до бібліографії, 1 кн.	3.200 "
Хроніка оба видавця, 8 вип.	2.500 "
Резерва наукових видань	3.000 "
Німецькі видання	1.500 "
Секретаріят і канцелярія	11.000 "
Бібліотека	12.000 "
Музей	4.000 "
Бібліографічне бюро	1.500 "
Наукові екскурсії	2.800 "
Підмоги на наукові цілі	3.000 "
Разом:	91.400 кор.

5) На пропозицію тов. „Учительська Громада“ постановлено при роздаванню підмог з фонду А. Бончевського давати першенство при рівних умовах тим петентам, що зобов'язують ся служити два роки в українських приватних гімназіях.

Х зас. дня 21 червня.

1) Постановлено зареєструвати книгарню в торговельнім суді та виробити для неї кредит у банку. 2) Принято до відома заяву, підписану властителями сусідньої реальності під ч. конскр. 258^{1/4}, з нагоди будови на ній камениці. 3) Принято до відома письмо тов. „Просвіти“ в справі ювілею М. Шашкевича. 4) Признано „Товариству вакаційних осель“ у Львові даток 10 кор. 5) Постановлено відступити безплатно деякі книжки „Читальни Руської Бесіди“ в Сереті (Буковина) і „Читальни Просвіти“ в Кракові. 6) Признано д. Е. Форостині на пропозицію етногр. комісії підмогу в квоті 100 кор. на етногр. екскурзію. 7) Признано секретареві В. Гнатюкови відпустку на час шкільних ферій, а аплікантови музею М. Залізнякави на півтора місяця. 8) В. Гнатюк предложив іменем окремої комісії змінений регулямін гонорарів за праці, друковані в виданнях Товариства. Принято точки 1—7, а дальші відложено на пізнійше. 9) Касієр В. Козловський предложив справу звільнення його від вересня від дотеперішних занять у Товаристві

по причині виїзду на один рік до Відня. Відложено полагати справи на пізніше. 10) Принято до відомости, що вдова по директорі К. Беднарським згодила ся замість одноразової відплати на місячну пенсію, яку означено на 50 кор. місячно.

XI зас. дня 6 липня.

1) Постановлено повідомити комітет для обходу столітніх уродин М. Шашкевича, що Товариство видасть критичне видане його творів і тим зазначить свою участь в ювілею. 2) Признано дру З. Кузелі підмогу на наукову екскурсію в квоті 100 кор. 3) Постановлено звільнити д. М. Федюшку від занять у Товаристві від 1 жовтня і признано йому 250 кор. підмоги на виїзд для студій. 4) Принято до відомости, що міністерство відкинуло рекурс книгарні в справі заложення філії в Чернівцях. 5) Продовжено відпустку д. Вол. Дорошенкови до 1 серпня. Функціонерам бібліотеки визначено відпустку на час від 15/7 до 31/8. 6) Поручено в часі ферій полагоджувати пильні справи д. В. Ковловському в порозумінню з заст. голови Гр. Пежанським, а евентуально й з иншими присутними членами Виділу. 7) Принято одного нового члена.

Засідання секцій.

ЗАСІДАННЯ ІСТОРИЧНО-ФІЛЬСОФІЧНОЇ СЕКЦІЇ.

IV зас. дня 3 мая.

1) Д. Іван Кревецький предложив статью п. н. „Неоправдані докори. До історії т. зв. Руського Інституту (Studium ruthenum) на львівськiм університеті кінця XVIII — поч. XIX вв.) Ухвалено друкувати в „Записках“. 2) Д. Олекса Назаріів предложив статью п. н. „Етнографічна територія угорських Українців“. Докінчене відложено на дальше засіданє.

Зміст праці д. І. Кревецького:

Автор вияснює причину короткого істнованя т. зв. „Руського Інституту“ (Studium ruthenum) — українських богословських і філософічних викладів на львівськiм університеті кін. XVIII — поч. XIX вв. Всупереч усім дотеперішнім поясненням причину сю бачить у самім зародку згаданої інстiтуції — в її призначеню.

V зас. дня 10 мая.

Секція уконституувала ся на ново так:

Директор: Мих. Грушевський.

Заст. дир.: Др. С. Дністрянський.

Секретар: Ів. Кревецький.

VI зас. дня 17 мая.

1) Д. Іван Кревецький зreferував статтю дра Я. Гординського п. н. „Автобіографія Теодора Лисяка“. 2) Д. Олекса Назаріїв реферував свою статтю про територію угорських Українців, яку ухвалено друкувати в „Записках“.

Зміст праці д. О. Назарієва:

З приводу „Етнографічної Карти“ дра С. Томашівського (уміщеної в III вип. „Сборника по славяновѣденію“), зміст якої поставив собі завданням систематично розглянути і оцінити, автор робить характеристику сучасного стану дослідів над людністю і територією т. зв. Угорської Русі. Констатує сумний їх стан, переходить до оцінки жерел для уложення етнографічної мапи, зазначає непевність дат головного жерела — малярської урядової статистики та підкреслює значінє в справі ствердження сього факту попередніх розвідок дра С. Томашівського, який в новій своїй праці примушений був одначе оперти ся лише на таке недостатнє жерело. Доповнюючи пропуски в огляді попереднього картографічного матеріалу, автор розглядає зміст пояснюючого тексту до мап і самі мапи та на підставі поданого автором і інших жерел пробує зробити топографічну і етнографічну характеристику території угорських Українців-Русинів, принагідно роблячи свої уваги, замітки та спростовання з приводу висновків, тверджень та дат укладача. При перегляді числових дат автор висловлює свою думку про необхідність побільшити число Українців-Русинів на Угсрщині супроти того, яке подав др. С. Томашівський, а твердження се підкріплює відповідними аргументами; подані укладачем обчислення визнає не точними, лише приблизними, що можуть одначе послужити орієнтаційними вказівками до дальших дослідів у сїм напрямі; тому в таблиць, доданих до мап укладачем, вибирав лише деякий матеріал та прилучуючи до його для порівняння дати малярської урядової статистики, укладає їх у дві таблиці. Подавши ще свої уваги про „Перегляд громад головної руської території“ та про „Показчик назв громад“, автор вквці коротко розглядає самі мапи та приходить до висновку, що не дивлячи ся на браки, помічені ним у праці дра С. Томашівського, всеж таки вона являєть ся з усіх існуючих досі найбільше певною та найбільше солідно і науково зробленою. Замітки свої що до етно-статистичного

методу дра С. Томашівського, з яким не годить ся, автор на разі усуває, полишаючи їх до вишої окремої статі.

VII зас. дня 24 мая.

1) Др. Ів. Франко предложив свою статю п. н. „Сліди Русинів у Семигороді в XII—XVI ст.“. 2) Др. Іляр. Свенціцький зreferував третю частину „Опису рукописів Народ. Дому з колекції А. Петрушевича“, яку ухвалено друкувати як VII т. „Укр. р. Архіва“.

Зміст праці дра І. Франка:

Наважуючи до того, що сказав проф. М. Грушевський у I томі своєї „Історії України-Руси“ про Русинів у Семигороді і їх останки на початку XIX в., автор на основі книжок: F. Müller, Deutsche Sprachdenkmäler aus Siebenbürgen, Fontes rerum Austriacarum, Zweite Abteilung, Bd. XV, та одного старого друку в латинським описом Семигорода з першої половини XVI в. звів до купи ряди географічних назв, імен осіб та титулів і слів, що характеризують соціальне положення або заняття людей, усе слів, у яких можна добачити сліди славянського, а особливо руського походження. Обік Русинів знайшли ся інтересні сліди побуту Панонців у Семигороді. На підставі документів, поміщених у згаданім томі Fontes, автор представив епізод із часу пановання короля угорського Андрія II, пробу оселення німецьких хрестоносців у північній Семигороді на руській території над рікою Борзою (terra Borza); ся проба скінчила ся нещасливо, бо король Андрій, хоч наділив Хрестоносців значними привілеями, остаточно почув себе змушеним прогнати їх із своєї держави.

VIII зас. дня 13 червня.

1) Проф. М. Грушевський зreferував статю д. Широцького п. н. „Дешо з української творчости артиста-малюва Тропіїна (1776—1857)“, яку ухвалено друкувати в „Записках“. 2) Відп. тано і полагоджено писмо д. Гната Хоткевича в справі друку його праць.

Зміст праці д. К. Широцького:

Автор розглядає творчість Тропіїна як оден з остатніх проявів того впливу, який мала на Москву Україна в пору розцвіту

свого раціонального, культурного й політичного життя. Василь Тропінін, відомий на початку XIX ст. портретист (1776—1857) цікавий для нас власне тим, що хоч Москаль по походженню, переняв був якийсь час і від своїх учителів і через обставини життя українську манеру. Будучи кріпаком до 1824 року і живучи серед української природи та людей, він, як каже автор, не міг бути иншим, як Українцем по формах своєї творчості й по духу. Аж пізнійше, коли він увільнившись із кріпацтва поселив ся в Москві, український вплив зменшив ся. Автор спинюєть ся на сім українським періоді в творчості Тропініна і розглядає подрібно деякі важнійші його праці.

IX зас. дня 21 червня.

1) Проф. М. Грушевський ареферував свою статю п. н.: „Нові конструкції початків словянського і українсько-руського життя. Критичні замітки“. 2) Д. Ів. Кривецький предложив замітку д. Я. Біленького п. н. „Угроські літописні записки“. Обі статі ухвалено друкувати в „Записках“.

Зміст праці проф. М. Грушевського:

Статю свою автор присвячує розвідкам Пайскера, головню *Die ältere Beziehungen der Slaven zu Turko-Tataren und Germanen und ihre sozial-geschichtliche Bedeutung i Neue Grundlagen der slavischen Altertumskunde*; признаючи визначні конструктивні здібности Пайскера і велику вагу порушених ним питань, вважає необгрунтованими виводи його про відвічне поневолене Словян і викривлене сею одвічною неволею загальних індоєвропейських підстав побуту і господарства. Близше спиняєть ся над теорією поліської правітчини Словян, урало-алтайського пановання над ними й поневолення словянських „смердів“ урало-алтайськими кочевниками-скотарями.

Зміст праці д. Я. Біленького:

Автор оголошує вперше повний текст т. зв. Гукливської літописи (1660—1830), яка доси звісна була тільки з декількох фрагментів (з похибками!), поданих в угро-руській Христоматії Сабова. Крім того подає декілька дрібнійших літописних записок (пр. записки в біблії Острожській 1581 р. в селі Бедевлі у Марамоши [XVIII в.] й ин.)

Х зас. дня 28 червня.

1) Д. Іван Кривецький зреферував свою статтю п. н. „З новітньої історії Галичини“, призначену для ЛНВісника. 2) Проф. Грушевський зреферував статтю о. М. Зубрицького п. н. „Канонічна візитація парохії Ріпник в короснянській деканаті в Галичині в 1780 р.“ Постановлено просити автора, щоби поробив деякі зміни.

Зміст праці о. М. Зубрицького:

На приказ перемиського єпископа Максиміліяна Рилла прибув 1780 р. до парохії Ріпник о. Іван Хризостом Бернакевич, апостольський і генеральний нотар консисторський, щоби її оглянути. Зі свого осмотру списав реляцію, якої відпис якимсь випадком опинився між старими паперами парохії в Команчі коло Луцькова. В статті зазначено, що д. Іван Верхратський в своїй розвідці п. н. „Говор Замішанців“ (Записки Наук. Тов. ім. Шевченка т. III) покликуючи на якийсь місцевий переказ, якого змісту не подав, пише, що Замішанці се потомки пійманців у війні Поляків із козаками. В статті говорить ся про те, що сей здогад цілком безосновний, бо Ріпник і сусідні села були заселені ще перед козацькими повстаннями. В огляді описує візитатор тамешню церкву і вичисляє поодинокі предмети, церковні ризи, богослужбові книги і прибори. Відтак подає грамоту з 1581 р., якою падали три брати Каменецькі місцевому священникови Дамянкові Баньковському парохіяльне поле і вичислили данини від парохіян. З часом родина Баньковського розмножила ся на ріпницькій попівстві, через що розгоріла ся між ними суперечка, бо всі мужеські члени хотіли бути попами, хоча не мали до сього відповідних умов і для всіх не ставало місця. Про сей спір подана в реляції записка з 1701 р. цікава в того, що в ній виписано засуд на двох попівчів. Візитатор займався також справою убутку ерекції через в'оране сусідів селян. Тодішній парох Василь Париловський зазнав багато прикрий від коляторів, які не давали йому звозити дерево на будову попівства, а посесор Грабковський нападав навіть на його людей і побив їх, при чім іще жалував, що попа не побив, як се він на Русі бив попів бичами. Відтак подано в реляції, кілька людей приступило до великої сповіді, які данини дають вірні парохови, та які і від коли є метрики.

XI зас. дня 6 липня.

1) Др. Ів. Франко предложив статтю п. н. „Празник святого Спаса“. 2) Д. Іван Кривецький зреферував статтю дра Д. Лукіяновича п. н. „Спирні і сумнівні питання в життєписи О. Юр. Федьковича“. Обі праці ухвалено друкувати в „Записках“.

Зміст праці дра Ів. Франка:

Знайшовши в однім рукописі бібліотеки Народного Дому староруське оповіданє про устанавленє празника св. Спаса на день 1 серпня князем Андрієм Боголюбським, на пам'ять його побіди над Болгарами, автор зібрав різні відміни сего оповіданя і те, що було доси сказане про нього в російській науці, в працях митрополита Сергія, Голубінського та Шлякова і принявши на увагу церковно-славянський канон з похвалами св. Хресту, Христови та Богородиці, який у празничних мінеях містять ся під днем 31 липня (навечеріє празника Спаса) і під днем 1 серпня, на який канон російські вчені не звернули ніякої уваги, задовільняючи ся вказівками різних Типіків та молитвословів, автор доходить до висновка, що коли обі части канона без сумніву грецького походження, вложені в Константинополі в половині Х в., то натомість оповіданє про похід Андрія Боголюбського на Болгар треба признати староруським твором, написаним в інтересі князя Андрія в його столиці Володимирі над Клязмою. У вступі до сеї розвідки подано народні вірування та обряди Українців та Великорусів, зв'язані з празником Спаса, а також сліди культу того празника в назвах церков, присвячених йому і будованих ріжними часами в ріжних місцевостях.

Зміст праці дра Д. Лукіяновича:

В розвідці говорить ся про три спірні питання з Федьковичевого життя: про походженє поета, про його мандрівку в Молдаву і про його роль в сервітутівім процесі 1864 р.

На підставі листів самого Федьковича поставлена була свого часу гіпотеза, що поет походить від мужика Коссована і Анни Гординської поза її законним подружжєм. Небавом виведено

багато даних, які розбили т. зв. косованщину. Але зроблено се без методи. Автор розвідки прийняв критичний лист Федьковича за історичний документ, приклав до нього метод внутрішньої критики документів і виказав безпідставність косованщини.

На підставі листів писаних до проф. Стоцького малярем Роткелем, який проживав з Ф—чем у Молдаві і при помочи вісток про розрухи на Буковині в 1848 р. старав ся автор у другім розділі своєї розвідки визначити час Ф—вого побуту на Молдаві і твердить, що Ф—ева подорож до того краю не мала характеру утечі.

Докладно і критично оброблено ролю Ф—ча в сервітутовім процесі. Поетови зроблено докір, що він, заступаючи в сервітутовім процесі гірські громади, зробив з панами некорисну для мужиків угоду і навів їм великі втрати. Користуючись урядовими актами, виказав автор, що не Ф—ич був автором критичної угоди, тільки комісар Ключік, виказав також, що ся угода цілком не була некорисна для мужиків, а навіть противно. Виходить, що Ф—ич не вравив мужиків, а всі дотичні закиди плывуть або зі злої волі, або частійше ще — з повного незнання і нерозуміння сервітутових справ і процесів.

XII в а с. дня 13 липня.

1) Д. Мик. Залізник предложив реферат з книжки І. Дешелета, Підручник передісторичної археології кельтійської і гальороманської. 2) Д. Ів. Кревецький зложив справозданє з праці д. Ев. Тишинської про „Впливи Погодіна в Галичині“, присланої на розгляд секції. 3) Проф. М. Грушевський зreferував статю д. Возняка п. н. „Ізза редакційних куліс віденського „Вістника“ і „Зорі Галицької“. Ухвалено друкувати в „Записках“.

Зміст статі д. М. Возняка:

З редакційних паперів віденського Вістника в архіві тов. „Просвіта“ ві Львові і паперів Ос. Лозинського в приватних руках добув автор такий матеріал, що з різних причин, а передовсім з неохоти редакцій до тодішніх прихильників розвою української культури й літератури в Галичині в народнім напрямі, не дістав ся у згададані часописи. Жмуток матеріалів, цікавих передовсім для характеристики такого оборонця народної мови, як Лозинський (прим. протест Лозинського проти обману Ден. Зубрицького з на-

годи друку історії), попереджає орієнтаційна статейка, в якій знову використаний рукописний матеріал, що не надає ся на опубліковане у цілості.

ЗАСІДАННЯ ФІЛЬОЛЬОГІЧНОЇ СЕКЦІЇ.

II зас. дня 24 мая.

1) Д. Ілля Кокорудз зreferував статю проф. Вол. Перетца п. н. „Пам'яті Павла Житецького“, яку ухвалено друкувати в „Записках“. 2) Др. К. Студинський предложив збір документів до історії духовної семінарії у Львові за часів М. Шашкевича разом зі студією. Постановлено друкувати.

III зас. дня 31 мая.

1) На внесенє д. О. Барвінського висловлено бажанє до Виділу, щоби з огляду на слабе здоров'є Ів. О. Левицького приписав друк його „Бібліографії“. 2) Др. Іл. Свенціцький предложив передмову до українських похоронних голосінь, яку ухвалено друкувати в „Етногр. Збірнику“. 3) Вибрано дійсними членами: а) Костантина Михальчука, українського фільольога в Києві. б) М. Ів. Петрова, вислуженого професора духовної академії в Києві.

Зміст передмови дра І. Свенціцького:

Передмова до похоронних голосінь складається з короткого огляду генези голосінь взагалі і географічного походження українських в особливости. В будові голосінь замітні: нерівномірна ритмічність, що відповідає протяглому речитативу в повнім маршовім темпі; пісєвний склад, нерівномірний ритм речитатива дум, та комбінація різнотворних стихів. На підставі того, як і на основі поетичних картин, голосіє належить віднести до пісєнно-поетичного відділу народньої словесности, яка вийшла з первісної імпровізації. З часом вся вольна імпровізація стала складовою частиною похоронного обряду; ниніж голосіє, хоч не є складником признаного похоронного обряду — то все таки, по традиції, воно задержало на собі всі ціхи обрядности. Епітет у всім своїм ріжно-

навітнім багатстві свідчить одначе, що головною основою сеї обрядности була вільна імпровізація, яку тільки місцями виперла шабльонова форма. Наколиж канва багатьох голосінь не остає все таки тою самою, то се залежить у головній мірі від тотожності почувань усіх жалібників, що оплакують дорогого мерця. Почування сі знаходять собі вираз у сплетеню ліричних і епічних мотивів, які постійно чергують ся і поступенно зміняють ся відповідно світоглядни плачучих, отже носять на собі перш усього сліди світогляду дохристиянського і християнського, а там і хвилі.

ЗАСІДАННЯ МАТЕМАТИЧНО-ПРИРОДОПИСНО-ЛІКАРСЬКОЇ СЕКЦІЇ.

III зас. дня 28 червня.

1) Др. В. Левицький зreferував статю дра В. Гериновича п. н. „Начеркнене полуденникової лівії“. 2) Др. С. Рудницький предложив плян вакаційних екскурзій, що мають на ціли ближе розсліджене відкритих ним давнійше леднякових слідів у Марамо-роши (на Угорщині). 3) Др. Ів. Раковський предложив справоздане з своєї наукової екскурзії. Він пробував в океанографічнім музею в Монаку, а потім у зоологічній лябораторії в Вільфранш. Робив студії над амфіподами і відкрив кілька нових пород та кільканайцять спеціальних відмін.

Засідання комісій.

ЗАСІДАНИЯ АРХЕОГРАФІЧНОЇ КОМІСІЇ.

II зас. дня 3 мая.

1) Проф. М. Грушевський подав до відома стан друку нових томів „Жерел“ (дра С. Томашівського і дра М. Кордуби) та „Пам'яток“ (проф. В. Перетца). 2) Вас. Матвіїв подав інформації про архівні жерела до Дорошенка в Вятці.

III зас. дня 17 мая.

Проф. М. Грушевський предложив справу видання „Дневника“ Я. Маркевича. Ухвалено приступити до його видання й просити Виділ на випадок потреби визначити на те надбужетові томи „Жерел“.

IV зас. дня 13 червня.

Проф. М. Грушевський подав до відома, що д. Вадим Модзалевський в Чернигові згодився на пропозицію взяти на себе видання „Дневника“ Я. Маркевича. Що до плану видання, то належить наперед видати невидані т. IV—VI, а опісля поновити в новім повнійшій виданю опубліковані вже т. I—III; на кінці VII т. видано би показники. Постановлено друкувати „Дневник“ без пропусків, менше важні уступи дрібним письмом; пояснення давати в ногах. Томи мають виносити коло 25 аркушів друку. Друк вести в Києві.

V зас. дня 28 червня.

1) Комісія уконституувала ся так: Голова: М. Грушевський; заст. голови: др. І. Франко; секретар: Ів. Джиджора. 2) Вибрано нових членів: Миколу Василенка в Київі; Мих. Всазяка у Львові; Альфреда Євзена в Штокгольмі; дра Мир. Кордубу в Чернівцях; Вадима Модзалевського в Чернігові; Волод. Перетца в Київі; Гіядора Стрипського в Будапешті.

ЗАСІДАННЯ ЕТНОГРАФІЧНОЇ КОМІСІЇ.

II зас. дня 9 червня.

1) Вибрано на ново дотеперішню президію: Др. Ів. Франко, голова; др. Вол. Охримович, заст. голови; Вол. Гнатюк, секретар. 2) Др. В. Охримович предложив справу опублікування квестіонаря про записуванє народніх весільних обрядів. Поручено його уложєнє референтови та постановлено опісля його надрукувати і розіслати в ріжні околиці. 3) Вибрано членом комісії дра Іляр. Свеніцького. 4) Постановлено віднести ся до Виділу, щоб визначив д. Евг. Форостині підмогу в квоті 100 кор ва екскураію для записуваня весільних обрядів і пісень.

Справозданє з бібліотеки

за час від 1 мая до 31 серпня 1911 р.

I ВІДДІЛ.

(Книжки, часописи, карти й ин.)

а) *Загально.* В часі від 1 мая до 31 серпня 1911 р. (з 1 $\frac{1}{2}$ місячною перервою підчас літних ферій [15/VII—31/VIII]) вписано в катальог I-ого відділу 710 нових чисел (21.050 - 21.760) у 957 томах і випусках; до вписаних давнійше дописано 1095 тт. і вв. Разом вписано в катальог 2052 нових томів і випусків.

До відділу I-ого закуплено: книгарською дорогою 43 твори у 51 томах і випусках за 250.41 кор. (214.02 к. + 14.30 рб.); антикварською й приватною дорогою 115 тв. у 166 тт. і вв. за 560.74 кор. (233.88 к. + 88.16 рб. + 87.00 мар.). Разом: 158 тв. у 217 тт. і вв. за 811.15 кор.

З обміну (виданями й дублетами) з науковими інституціями, редакціями й приватними особами бібліотека дістала 552 тт. і вв.

З дарів прибуло: 808 тт. і вв. + 13 карт (мап) + кілька збірок листкових друків.

Разом з купна, обміну й дарів (I відділ): 1577 тт. і вв. + 13 карт + кілька збірок листк. друків.

До I-ого відділу бібліотеки дарували отсі особи, інституції й видавництва:

- 1) Х. Алчевська (Харків) — 1; 2) М. Баран (Львів) — 10;
- 3) Др. Б. Барвінський (Львів) — 4; 4) Вид. „Бібліотека для рус.

молодіжи" (Коломия) — 1; 5) Вид. „Бібліотека для молодіжи" (Чернівці) — 1; 6) Бібліотека Г. А. Кукліна (Женева) — 75; 7) В. Бирчак (Дрогобич) — 1; 8) Благ. Общ. над. общ. и деш. книгъ (С.-Петербург) — 5; 9) о. І. Бодруг (Вінніпег) — 3; 10) Ів. Бойко (Шинківці) — збірка дріб. друків; 11) Dr. H. Bourgeois (Brüssel) — 1; 12) Вид. Сп. укр. учительства (Коломия) — 2; 13) Ів. Возняк (Львів) — 40; 14) М. Возняк (Львів) — 2; 15) Г. Гануляк (Львів) — 8; 16) В. Гнатюк (Львів) — 4; 17) Др. Я. Гординський (Коломия) — 9; 18) М. Грінченко (Київ) — 5; 19) Ред. „Громадського Голосу" (Львів) — 2 бр. + збірка др. др.; 20) Ред. „Діла" (Львів) — 1; 21) Дир. укр. жіп. гімназії сс. Василянук у Львові — 1; 22) Дир. ц. к. гімн. (укр.) в Перемишлі — 1; 23) Дир. укр. гімн. в Рогатині — 1; 24) Дир. ц. к. гімн. (укр.) в Тернополи — 1; 25) Дир. укр. гімн. в Яворові — 1; 26) В. Дорошенко (Львів) — 37; 27) Д. Дорошенко (Катеринослав) — 3; 28) Друкарня І. Айхельбергера (Львів) — 2; 29) С. Єфремов (Київ) — 1; 30) Б. Загайкевич (Львів) — 4; 31) Б. Заклинський (Кути) — 8 + зб. др. др. + 28 укр. п. карт; 32) Закорд. група У. С. Д. Р. П. — 27 + 6 мап; 33) Ред. „Землі і Волі" (Львів) — 3; 34) А. Жук (Львів) — 3; 35) К. Ковалюк (Старі Кути) — збр. др. др.; 36) В. Козловський (Львів) — 1; 37) Ф. Королів (Львів) — 12; 38) Ів. Коджубас (Кури-тиба) — 2; 39) Ц. к. Кр. Шкільна Рада (Львів) — 3; 40) Ів. Кревецький (Львів) — 2; 41) Р. Кремар (Едмонтон, Америка) — 1; 42) Ів. Крип'якевич (Львів) — 19; 43) Р. Кульчицький (Львів) — 16; 44) К. Левицький (Олесько) — 8; 45) Б. Лепкий (Краків) — 1; 46) Ред. „Літ.-Наук. Вістника" (Київ-Львів) — 11; 47) М. Лозинський (Львів) — 1; 48) В. Лотоцький (Львів) — 6; 49) В. Масляк (Львів) — 4; 50) Ред. „Moravsko-slezská Revue" (Моравська Острава — Берно) — 3; 51) М. Муретов (Париж) — 4; 52) N. N. — 2; 53) N. N. (Берлін) — 6; 54) N. N. (Варшава) — зб. др. др.; 55) N. N. (Дрогобич) — 1; 56) N. N. (Канада) — 2; 57) N. N. (Чесники) — 2 + зб. др. др.; 58) Нар. Гостиниця (Львів) — 1; 59) Нар. Комітет (Львів) — 27 + зб. др. др.; 60) Ред. „Нар. Слова" (Львів) — 4; 61) Ред. „Нашої Ниви" (Вільно) — 4; 62) А. Новак (Вінніпег) — 5; 63) С. Олеськівна (Львів) — 186; 64) А. Онищук — збр. др. др.; 65) В. Панейко (Львів) — 4; 66) Я. Пастернак (Львів) — 3; 67) З. Підлуський (Тисъмениця) — збр. др. др.; 68) Повіт. Шкільн.

Союз (Збараж) — 1; 69) Ів. Попович (Броди) — 3; 70) о. Ф. Рабій (Самбір) — 1; 71) Т. Ревакович (Львів) — 22 + аб. др.; 72) Тов. „Руська Бесіда“ (Чернівці) — 3; 73) „Ruthenian Bookstore“ (Скрентон, Іа) — 1; 74) Др. Іл. Свєнціцький (Львів) — 1; 75) Селянська Каса (Чернівці) — 1; 76) Тов. „Сокіл“ (Львів) — 1; 77) М. Ставицький (Томск) — 3; 78) Е. Стебновський (Львів) — 10; 79) В. Степанківський (Львів) — 20 + 7 мап; 80) С. Танчаковський (Золотий Потік) — 84; 81) Вид. „Торбан“ (Львів) — 2; 82) Укр. Клуб в Одесі — 1; 83) Укр.-р. Вид. Спілка (Львів) — 9; 84) Філія „Просвіти“ в Богородчанах — аб. др.; 85) Др. Ів. Франко (Львів) — 9; 86) М. Хоркавий (Львів) — 1; 87) Ів. Чупрей (Яблонів) — аб. др.; 88) В. Щербаківський (Київ) — 1; 89) Л. Юркевич (Львів) — 1.

До дублетів відкинуто при вписуваню 355 тт. і вв.; продано за 230 К.

б) *Старі друки*. У відділі стародруків прибуло в часі від I/V—31/VIII 1911 р. 9 нових чисел у 9 томах: церковно-словянських й українських 4 ч. у 4 т., чужих 5 ч. у 5 т. Разом дня 31 серпня 1911 р. було: I церковно-словянських й українських стародруків 171 ч. у 172 т.; II стародруків чужих 386 ч. у 494 т. Усіх: 557 чч. у 666 тт.

II ВІДДІЛ.

(Рукописи, автографи, дипломати).

В часі, обнятім сим справозданем, куплено отсі рукописи за 12 кор.:

1) Трефологiон (XVII в.); 2—3) два Ірмологiони (XVIII в.); 4) Псалтир (XVIII в.); 5) Іомяник (XIX в.); 6) декілька фрагментів новітнього часу.

Крім того дарували:

1) Др. В. Геринович (Самбір) — 1 перг' грамота (заява сандецького каштеляна Мнішка з 1641 р. про продаж своєму підданому ґрунту); 2) Ів. Максимчук (Стрий) — а) 2 письма еп. Л. Шептицького (з рр. 1777 і 1778) до стрийського декана; б) фрагмент записок стрийського декана Хлібкевича (кін. XVIII в.); в) Erträgniß-Ausweis церков у Конюхові — Колодниці (львівської дієцезії, стрий. деканату) з 1818 р.; 3) В. Нагірний — 1 рук.

(нов.); 4) М. Павлик — останок паперів по пок. М. Бучинським (17 ориг. листів М. Драгоманова до М. Бучинського + копії й бруліони листів М. Бучинського до М. Драгоманова + 1 фотогр. Драгоманова).

Всім Вп. Жертводавцям Управа бібліотеки складає щире подяку.

Фреквенція.

В часі від 1/V – 31/VIII 1911 р. визначено з бібліотеки:

	тт.	на реверсів
до „Наукової робітні“	496	314
до дому	524	360
разом	1020	674

Управа бібліотеки.

Справозданє з музея

за час від 1 мая до 31 серпня 1911 р.

В сім часі одержав музей на замовленє: від Б. Заклинського 2 окравки (пояси) з Вижиці на Буковині, 1 мужеську гуцульську сорочку з Путилова (Буковина), 1 жіночу гуцульську сорочку з Бергомета (Буковина), 1 жіночу сорочку з Старих Кутів, 1 ленту, гуцульські пацьорки, гуцульську шопонку, люльку, наручниці, вишивки з Рожнова, 10 таблиць вишивок із Старих Кутів.

Дарували до музея:

О. Маковей торбан і ліру Федьковича; С. Бурко збірку хрестиків з Квігичина коло Станіслава; Б. Заклинський 2 глиняні збанки зі Старих Кутів

Колекцію вишивок зібрану в Києві для нашого музею по частині з дару М. Біляшевського, по частині з закупок у продавців, упорядковано також і нашито на картони (158), які були одержані в тім часі і розміщені в музеї.

Ще перед Великодними Святами умістила управа музею в пресі заклик до нашої суспільности в справі збирання писанок. Заклик сей мав несподіваний успіх. У відповідь на нього прислали до музею писанки (музей оплачував лише кошти пересилки) отсі особи:

Г. Сібік, учитель у Руській Молдавиці на Буковині 16 писанок; Ф. Андрусевич 54 пис. з Косівщини; Т. Залеський 8 пис. з с. Садків, Заліщицького пов., 4 пис. з с. Балиці, Коломийського пов., 3 пис. з Коломиї, 2 пис. з Жижеви, Заліщ. пов., 1 пис. з Косова, 3 пис. з Угривців, Заліщ. пов.; Б. Заклинський 25 пис. зі Старих Кутів і 4 пис. з Тюдева; Н. Бойко 14 пис. з Черногуз, Вижицького пов.; О. Лавори-

шак 6 пис. з Осердов?, Белзського пов.; О. Купчинська 32 пис. з Ператина, Радехівського пов.; Палатин 37 пис. з Хороброва, Сокальський пов.; І. Геринович 7 пис. зі Сторожів Великих коло Сянока, 2 з Загупня к. Сянока і 1 з Попелів к. Сянока; Селянська Бурса в Тернополи (через А. Мусяновича) 2 пис. з Дітковець, Терноп. пов., 1 з Кутів, 2 з Манаєва, Зборівського пов., 3 з Іванкова, Боршівськ. пов.; Д. Попович 47 пис. з Коломиї; Ю. Абрисовська 11 пис. зі Старих Кутів; Т. Перейма 9 пис. з Ропці Руської; В. Пилипюк 5 пис. з Топоровець, Городенського пов., 6 з Рожнова, Снятинського пов.; „Українська Школа“ в Чернівцях 38 пис.; М. Лозинська 2 пис.; М. Тимяківна 20 пис. з Бабина к. Косова; Е. Олесницька 16 пис. з Чортівця, Городенського пов.; о. Волянський і Кисілевський з Криворівні 50 пис.; Е. Глушкевич 8 пис.; Г. Клим 10 пис. з Шил і Лисичинець, Збаражського пов.; М. Кузьмак 73 пис. з Жаба за Магурою; А. Павлусевич 42 пис. з Брустур пов. Космач; О. Роздольський 250 пис., вібраних від гімназіяльних учеників.

Разом отже надіслано до музею 814 писанок. Дехто подав також назви писанок. Усім жертводавцям складає управа музею на сім місці щирю подяку. Прислані писанки впорядковано і розложено в вітринах за склом.

М. Залізняк,

Нові видання Товариства.

Записки Наукового Товариства імени Шевченка. Наукова часопись, присвячена передовсім українській історії, фільольогії й етнографії, виходить у Львові що два місяці під редакцією М. Грушевського. Рік XX. Р. 1911, кв. III, Т. CIII. Львів, 1911. Ст. 244, 8°. Ціна 3 кор. Зміст: 1. Зміст тому ст. 3—4. 2. Нові конструкції початків славянського і українсько-руського життя, критичні замітки Михайла Грушевського: Пайскерова теорія одвічного словянського поневолення і викликана нею дискусія, ст. 5—27. 3. Студії над українськими народними піснями, подає Іван Франко, XXXIII, Хмельницина (далі), ст. 28—53. 4. Економічна політика російського правительства супроти України в 1710—1730 рр., написав Іван Джиджора (далі), ст. 54—97. 5. Дещо з української творчости артиста-малюва Трощіна, подав Кость Широцький, ст. 98—112. 6. Павлин Свенціцький, публіцистична, наукова та літературна його діяльність, написав Володимир Радзикович (докінчене), ст. 113—190. 7. Miscellanea: а) З історії м. Підгородя, под. І. Крип'якевич; б) Неолітичні знахідки в околицях Нагуєвич і їх сучасне уживане, под. Ів. Франко; в) Перекази про багатирів подав П. Смола, ст. 191—204. 8. Наукова хроніка: Програми для збирання українських діалектичних одмін, под. Ів. Зілинський, ст. 205—208. 9. Бібліографія: праісторія, археологія, історія штуки, історія політична і культурна, право, література (реєстр ширших обговорень), ст. 209—241. Оголошення, ст. 242—244.

Записки Наукового Товариства імени Шевченка. Наукова часопись, присвячена передовсім українській історії, фільольогії

й етнографії, виходять у Львові що два місяці від редакцією М. Грушевського. Рік XX. Р. 1911, кн. IV. Т. CIV. Львів, 1911. Ст. 240, 8°. Ціна 3 кор. Зміст: 1. Зміст тому, ст. 3—4. 2. Польмічне письменство в р. 1608, студія Кирила Студинського (докінчене слідує), ст. 5—37. 3. Студії над українськими народніми піснями, подає Іван Франко: Хмельницький, Чаплінський і Барабаш, ст. 38—72. 4. Угоруські літописні записки, под. Я. Біленький, ст. 73—82. 5. До біографії й характеристики Миколи Устияновича, под. Ярослав Гординський, ст. 83—122. 6. Спирні і неясні питання в житю Осипа Юрія Федьковича, написав Денис Лукіянович, ст. 123—173. 7. Miscellanea: а) Давін Сави Чалого, под. К. Широцький; б) Замітки Ів. Могильницького до видання Руської Правди Раковецкого; в) Віршові проби Юліяна Величковського, под. М. Возняк, ст. 174—191. 8. Наукова Хривка: Українознавство в російським покавчику самоосвіти, под. В. Дорошенко, ст. 192—200. 9. Бібліографія: праісторія, археологія, історія штуки, історія політична і культурна, етнографія, житє суспільно і культурне (реєстр ширших обговорень), ст. 201—237. 10. Оголошеня, ст. 238—240.

Хроніка Наукового Товариства імени Шевченка у Львові. Р. 1911. Вип. II. Ч. 46. Справозданє за місяці: січень—цвітень. Львів, 1911. Ст. 34, 8°. Ціна 30 сот. Зміст: Засідання Виділу. — Засідання секцій (К. Широцький — Картина Т. Шевченка: Сама собі в хаті господина. М. Грушевський — Два ювілеї. Др. Ів. Франко — Студії над укр. народ. піснями: Хмельницький і Барабаш. М. Грушевський — Записка Гендльовіка про банатських Запорожців. Тойже — Некрольоґ В. І. Сергєєвича. Др. Зен. Кузеля — Причинки до студій над нашою еміґрацією. М. Возняк — Граматика Лаврентія Зизанія в 1596 р. В. Каліцун — Засада дуалізму в геометрії, ч. I.). — Засідання комісій. — Участь Товариства в Шевченківським святї в Москві. — Некрольоґи: Павла Жигецького, Івана Ясеницького і Кароля Беднарського. — Справозданє з бібліотеки. — Справозданє з музея. — Товариства й інституції, що пристували до обміну виданнями. — Нові видання Товариства.

Beiträge zur chemischen Kinetik. I. (In zwei Teilen). Von Julius Hirniak. Herausgegeben von der Ševčenko-Gesellschaft der Wissenschaften in Lemberg. Mathematisch-naturwissenschaftlich-ärztliche Sektion. Львів, 1911. Ст. 102, 8°. Ціна 3 кор.